

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ТРЕНЕРСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ І ТАНЦЮВАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.)

Голова Науково-методичної ради

_____ М. В. Дутчак

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА РОБОТИ З ХОРЕОГРАФІЧНИМ КОЛЕКТИВОМ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 024 Хореографія

спеціалізація/освітньо-професійна програма: Хореографія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС.19

мова навчання: українська

Київ – 2020

Розробники:

Козинко Лілія Леонідівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії та танцювальних видів спорту, lilya_koz@ukr.net

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою хореографії і танцювальних видів спорту
(засідання кафедри, протокол № 14 від 26.08.2020 р.)

Завідувач кафедри _____ канд. фіз. вих. і спорту, Сороневич І. М.

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу

_____ С. І. Попович

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

_____ О. І. Руденко

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності; використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах; використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва; використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності; використовувати принципи, методи, форми, засоби, сучасні методики в організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах. У ході вивчення дисципліни у здобувачів освіти формується уявлення про соціально-педагогічні та художньо-творчі функції як дорослих, так і дитячих хореографічних колективів; навички планування всіх видів робіт; здобувачі вчаться визначати структуру навчально-педагогічного процесу у хореографічних колективах; оволодівають методикою навчально-виховної роботи у дитячих хореографічних колективах; вчаться визначати принципи формування дорослого та дитячого репертуару тощо.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at the formation of defined by the educational and professional program of general and professional competencies, in particular to operate with professional terminology in the field of professional choreographic activities; use a wide range of interdisciplinary links to ensure the educational process in primary art and out-of-school educational institutions; use and develop modern innovative and educational technologies in the field of culture and art; use intellectual potential, professional knowledge, creative approach to solving problems in the field of professional activity; to use the principles, methods, forms in the organization and implementation of the educational process, to analyze its course and results in primary art and out-of-school educational institutions. While studying the discipline, students form an idea of the socio-pedagogical, artistic and creative functions of both adult and children's choreographic groups; planning skills of all types of work; applicants learn to determine the structure of the educational and pedagogical process in choreographic groups; master the methods of educational work in children's choreographic groups; learn to determine the principles of formation of adult and children's repertoire, etc.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів певних навчально-творчих та організаційно-управлінських навичок у роботі з дитячим хореографічним колективом; формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема

оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності; використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах; використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва; використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності; використовувати принципи, методи, форми, засоби, сучасні методики в організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Методика роботи з хореографічним колективом» відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія

Шифр	Компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК1	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, в мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК02	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК04	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК05	Навички здійснення безпечної діяльності.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК1	Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
ФК2	Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.
ФК3	Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як

	специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах
ФК4	Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
ФК5	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.
ФК6	Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.
ФК7	Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.
ФК8	Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.
ФК9	Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.
ФК10	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації і презентації.
ФК11	Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.
ФК12.	Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методика організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.
ФК13.	Здатність використовувати традиційні та інноваційні методика для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.
ФК14.	Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

ФК15.	Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.
ФК16.	Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин в сфері виробничої діяльності.
ФК17.	Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	4	0	38	0	48	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Методика викладання народно-сценічного танцю», «Методика викладання класичного танцю»; «Методика викладання сучасного танцю», «Педагогіка», «Загальна психологія» тощо.

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л.		прак.	с. р.	л.		прак.	с. р.	
Змістовний модуль 1. Загальні засади функціонування хореографічного колективу. Особливості організації навчально-виховного процесу у хореографічному колективі								
Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика роботи з хореографічним колективом». Мета і завдання хореографічної	4	1						
			1	2				

освіти. Види хореографічної освіти. Соціально-педагогічні та художні функції хореографічного колективу.									
Тема 2. Організаційні аспекти функціонування хореографічного колективу. Класифікація хореографічних колективів	4	1	1	2					
Тема 3. Формування навчальної програми роботи хореографічного колективу	4	1	1	2					
Тема 4. Планування роботи керівника хореографічного колективу в системі позашкільної освіти. Організаційно-виховна робота в хореографічному колективі.	4	1	1	2					
Тема 5. Принципи та форми навчально-виховного процесу в хореографічному колективі. Основні методи хореографічного навчання та виховання в дитячому колективі.	5		2	3					
Тема 6. Врахування вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей у хореографічному навчанні. Хореографічні здібності та методика їх перевірки.	5		2	3					
Змістовий модуль 2. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями різних вікових періодів									
Тема 7. Методика проведення хореографічних занять з дітьми дошкільного віку (3-6 років).	9		4	5					

Тема 8. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями молодшого шкільного віку (6-10, 11 років).	9		4	5				
Тема 9. Методика проведення хореографічних занять з підлітками (молодший 11-13 та старший 13-15 підлітковий вік).	9		4	5				
Тема 10. Методика проведення хореографічних занять з юнаками (рання 15-18 і власне 18-21 юність).	9		4	5				
Змістовий модуль 3. Творчо-постановочна та виховна робота у хореографічному колективі.								
Тема 11. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Вимоги до формування концертного репертуару хореографічного колективу.	6		3	3				
Тема 12. Музичний матеріал у хореографічно-педагогічному процесі та вимоги щодо нього.	6		3	3				
Тема 13. Концертна, конкурсна та фестивальна діяльність хореографічного колективу. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.	4		2	2				
Тема 14. Особливості роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців.	4		2	2				
Тема 15. Причини та шляхи вирішення конфліктних ситуацій у	4		2	2				

хореографічному колективі.								
Тема 16. Форми підвищення професійної майстерності в хореографічному колективі.	4		2	2				
Всього	90	4	38	48				

Зміст навчальної дисципліни за темами

Змістовний модуль 1. Загальні засади функціонування хореографічного колективу. Особливості організації навчально-виховного процесу у хореографічному колективі.

Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика роботи з хореографічним колективом». Мета і завдання хореографічної освіти. Види хореографічної освіти. Соціально-педагогічні та художні функції хореографічного колективу.

Ознайомлення студентів з програмою курсу «Методика роботи з хореографічним колективом» та критеріями оцінювання студентів. Місце дисципліни серед інших спеціальних курсів та її роль у гармонійному розвитку танцівника, балетмейстера та викладача хореографії. Ознайомлення студентів з метою і завданнями хореографічної освіти. Надання класифікації хореографічної освіти (початкова, вища, післявища).

Соціально-педагогічний напрями у роботі хореографічного колективу. Класифікаційні ознаки хореографічного колективу. Колективність як особливий тип міжособистісних відносин. Основні функції хореографічного колективу:

- рекреаційно-гедоністична (відновлення сил, втрачених в результаті основної виробничої діяльності або навчання, підвищення емоційного тону);
- пізнавально-виховна;
- комунікативно-інтегративна;
- оздоровча;
- навчально-педагогічна та художньо-творча, їх різновиди;
- концертно-пропагандистська.

Тема 2. Організаційні аспекти функціонування хореографічного колективу. Класифікація хореографічних колективів

Вимоги до керівника: професійна майстерність, суспільна активність, високі моральні та особисті якості (доброта, скромність, комунікабельність, почуття такту, любов до дітей та ін.), ерудиція.

Багатофункціональна діяльність керівника як балетмейстера-педагога; балетмейстера-постановника; балетмейстера-репетитора. Забезпечення

необхідних умов для навчально-творчого процесу в хореографічному колективі. Матеріально-технічна база колективу. Принципи організації роботи хореографічного колективу. Організація і створення дитячого хореографічного колективу. Формування груп за віковими ознаками. Модель організації роботи гуртка.

Класифікація хореографічних колективів:

- ансамбль класичного танцю;
- ансамбль народного (народно-сценічного) танцю;
- ансамбль бального танцю;
- фольклорно-етнографічний ансамбль;
- змішані колективи, творчість яких охоплює декілька видів хореографічного мистецтва;
- танцювальні групи при народних хорах, ансамблях пісні і танцю.

Класифікація хореографічних колективів за рівнем визнання:

дорослі:

- заслужений ансамбль танцю
- народний ансамбль танцю
- лауреат або дипломант конкурсу певного рівня;

дитячі:

- зразковий ансамбль танцю
- лауреат або дипломант конкурсу певного рівня.

Класифікація за формою:

- професійні хореографічні колективи;
- аматорські хореографічні колективи.

Тема 3. Формування навчальної програми роботи хореографічного колективу.

Вимоги до навчальних програм. Види програм та їх характеристика. Структура навчальної програми.

Тема 4. Планування роботи керівника хореографічного колективу в системі позашкільної освіти. Організаційно-виховна робота в хореографічному колективі.

Принципи та форми планування роботи хореографічного гуртка. Види планування: перспективне, поточне, кварталне, місячне. Його зміст: організаційно-управлінська, навчально-виховна, концертно-творча робота.

Організаційно-управлінська як визначення мети і завдань роботи гуртка. Термін проведення заходів, творчих звітів, концертів, відкритих занять тощо. Планування заходів, пов'язаних із зміцненням матеріально-технічної бази, придбанням концертних костюмів, музичних інструментів та ін. Планування культурно-масових заходів. Навчально-виховна робота як визначення головних напрямів розвитку хореографічного колективу. Концертно-творча робота. Систематичність концертної діяльності. Проведення відкритих занять, майстер-класів, творчих семінарів. Правила ведення документації та облік проведеної роботи. Види інструктажів з безпеки життєдіяльності вихованців.

Єдність виховного та навчально-педагогічного процесів: виховання почуття патріотизму, інтернаціоналізму, гуманізму, колективізму, працелюбності, високої вимогливості до себе і дорученої справи тощо.

Виховна робота керівника поза межами колективу. Пропаганда українського мистецтва. Організація виробничої, класної (шкільної) хореографічної самодіяльності. Участь у загально-клубних, міських культурно-освітніх заходах.

Формування традицій хореографічного колективу. Зустріч з майстрами хореографії, відвідування театрів, концертів, екскурсії до музеїв. Проведення вечорів відпочинку, вечорів-зустрічей з учасниками інших творчих колективів. Статут колективу, його емблема, історія. Книга шановних гостей колективу. Творчі зв'язки з професійними колективами, зокрема театрами, концертними організаціями.

Тема 5. Принципи та форми навчально-виховного процесу в хореографічному колективі. Основні методи хореографічного навчання та виховання в дитячому колективі.

Систематичність, послідовність навчального процесу. Критерії відбору навчального матеріалу. Зв'язок навчального й творчого процесів. Основні дидактичні принципи навчально-педагогічного процесу в хореографічному колективі: доступності, активності, усвідомлення, наочності, міцності, послідовності, систематичності.

Основні педагогічні засоби: особистий приклад, зорове і слухове сприймання, словесне пояснення, практичний показ. Основні педагогічні методи: заохочення, переконання, покарання.

Форми навчально-педагогічної роботи у хореографічному колективі: групові; малогрупові; індивідуальні заняття.

Основні методи навчання хореографії дітей різного віку: наочні, словесні, практичні; метод ігрового змагання; метод виховання підсвідомої діяльності дитини.

Основні методи виховання: методи формування свідомості особистості; методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності; методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців; методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу

Диференційований підхід до вибору методів і форм навчання залежно від змісту та умов хореографічного навчання дітей.

Структура та зміст практичних занять для дітей різного віку.

Основні вимоги до викладача. Підготовка викладача до уроку: критерії підбору навчального матеріалу.

Тема 6. Врахування вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей у хореографічному навчанні. Хореографічні здібності та методика їх перевірки.

Вікова періодизація дітей, підлітків та юнаків. Психофізіологічна характеристика дітей різних вікових груп. Розвиток основних фізичних і психічних функцій (увага, пам'ять, мислення, уява та ін.)

Враховання психологічних особливостей нервової системи при хореографічному навчанні дітей та підлітків.

Фізичний розвиток вихованців різних вікових груп: формування скелетно-м'язової системи та загально-рухових процесів.

Навантаження дітей з урахуванням їх психофізіологічних особливостей.

Складові хореографічних здібностей та їх характеристика. Методика перевірки хореографічних здібностей. Методика набору до хореографічного колективу.

Загальні принципи: масовість, добровільність, загальнодоступність. Вимоги до вступників: виворітність і гнучкість, пластичність, наявність слуху і відчуття ритму. Музикальність як неодмінна складова в хореографічному навчанні.

Змістовний модуль 2. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями різних вікових періодів

Тема 7. Методика проведення хореографічних занять з дітьми дошкільного віку (3-6 років).

Враховання психофізіологічних особливостей розвитку дітей віком 3-5 та 5-6 років та вибір методів і прийомів хореографічного навчання.

Складові заняття та їх співвідношення.

1. Розвиток опорно-рухового апарату (координація рухів, пластичність та гнучкість суглобів).

2. Виховання ритмічності та музичності дитини.

3. Ігровий характер виховання.

4. Ритмічні і танцювальні вправи.

5. Партерна гімнастика.

6. Образно-хореографічні етюди і танцювальні комбінації.

Тема 8. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями молодшого шкільного віку (6-10, 11 років).

Враховання особливостей психофізіологічного розвитку дітей молодшого шкільного віку при проведенні хореографічних занять. Поєднання індивідуальних і групових форм навчання. Зміцнення опорно-рухового апарату.

Збільшення обсягу танцювальних вправ. Різноманітність хореографічного матеріалу як метод виховання виразності й емоційності, танцювальності та координації частин тіла.

Робота над технікою виконання з урахуванням фізичного розвитку дитини. Складові практичного заняття. Зміст та структура уроку:

- тривалість уроку, періодичність занять;

- емоційна настроєність на заняттях;

- розігрів тіла;
 - тренаж;
 - вправи та комбінації на середині залу;
 - етюдна та постановочна робота;
 - репетиційна робота.
- Підведення підсумків заняття.

Тема 9. Методика проведення хореографічних занять з підлітками (молодший 11-13 та старший 13-15 підлітковий вік).

Врахування змін у психофізичному розвитку підлітків при проведенні хореографічних занять. Індивідуальні і психофізичні вікові відмінностей між хлопчиками та дівчатками. Завдання хореографічного навчання підлітків. Принципи, методи та прийоми хореографічного навчання підлітків. Індивідуальний підхід до підлітка.

Роль особистості викладача-хореографа у роботі з підлітками. Структура та зміст уроку. Складові уроку. Періодичність та тривалість занять. Групові, малогрупові та індивідуальні заняття, розподіл дітей на групи дівчат й хлопців. Удосконалення танцювальної техніки, виразності та акторської майстерності; естетичного і фізичного розвитку підлітків. Формування художньо-хореографічного смаку підлітка. Зміцнення зацікавленості підлітка хореографічним мистецтвом. Етюдно-постановочна робота.

Тема 10. Методика проведення хореографічних занять з юнаками (рання 15-18 і власне 18-21 юність).

Врахування змін у психофізичному розвитку юнаків при проведенні хореографічних занять. Завдання хореографічного навчання юнаків. Принципи, методи та прийоми хореографічного навчання юнаків. Індивідуальний підхід до юнаків. Роль особистості викладача-хореографа у роботі з юнаками. Структура та зміст уроку. Складові уроку. Періодичність та тривалість занять. Початок професіоналізації хореографічних занять з юнаками.

Змістовний модуль 3. Творчо-постановочна та виховна робота у хореографічному колективі.

Тема 11. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Вимоги до формування концертного репертуару хореографічного колективу.

Сутність і зміст творчо-постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Принципи створення дитячих хореографічних композицій, доступність змісту і форми. Сюжетно-ігрове рішення дитячих хореографічних постановок. Активна участь дітей у творчому процесі.

Джерела художнього задуму дитячих хореографічних композицій. Розробка композиційно-сценарного плану. Створення та вивчення лексичного матеріалу.

Особливості добору музичного супроводу для дитячих хореографічних постановок. Постановка етюдів як етап створення хореографічної композиції. Постановка номера по частинах.

Робота над хореографічними образами з метою підвищення виконавської та акторської майстерності. Тривалість дитячого номера в залежності від вікових груп дітей.

Репертуар як основа педагогічної, виховної, навчальної, творчої роботи в хореографічному колективі. Соціально-художні принципи вибору номерів. Вимоги до складання репертуарного плану. Ідейно-тематична спрямованість репертуару: цікава за змістом, яскрава за формою; різноманітна за тематикою та жанрами танців. Добір репертуару з урахуванням рівня хореографічної підготовки учасників хореографічного колективу. Джерела репертуару: різноманітні види мистецтв – література, живопис, скульптура, народна творчість, сучасність та ін. Принципи добору репертуару: зацікавленість, доступність виконавській майстерності, відповідність матеріальної бази. Основні принципи побудови хореографічної програми: пропорційність і контрастність, кантиленність, нарощення динаміки, емоційні імпульси.

Зміст репертуару у дитячому хореографічному колективі. Єдність ідейно-художнього рівня творчої програми з виконавськими можливостями колективу. Врахування віку та психофізіологічних особливостей дітей при виборі тематики дитячої хореографічної постановки. Доступність змісту і форми дитячих хореографічних постановок. Джерела художнього задуму дитячих хореографічних композицій: казкові сюжети, народний фольклор, дитячі пісні, ігри, вірші, теми з життя та ін. Основні вимоги до добору дитячого репертуару для різних вікових група. Зв'язок дитячого репертуару з навчально-виховним процесом.

Тема 12. Музичний матеріал у хореографічно-педагогічному процесі та вимоги щодо нього.

Значення музики для естетичного розвитку вихованців хореографічного колективу. Відповідність музичного матеріалу хореографічному матеріалу уроку. Різноманітність музики. Знання основних понять музичної грамоти як обов'язкова умова професійної компетентності педагога-хореографа.

Вимоги до музичного матеріалу та музичного супроводу на заняттях в дитячих хореографічних колективах:

- а) відтворення змісту рухів, комбінацій, етюдів;
- б) доступність музичного твору;
- в) творчий зв'язок концертмейстера із педагогом-хореографом;
- г) різноманітність музичного матеріалу як за формою, так і за змістом.

Тема 13. Концертна, конкурсна та фестивальна діяльність хореографічного колективу. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.

Завдання концертно-творчої, конкурсної та фестивальної діяльності хореографічного колективу. Види виступів (конкурси, фестивалі, творчі звіти, тематичні виступи). Концертна діяльність як підсумок багатоманітної роботи колективу. Ідейно-виховна функція виступів. Організаційно-репетиційна робота над концертною програмою. Гастрольні поїздки колективу, участь у конкурсах, оглядах, фестивалях. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.

Специфіка концертної діяльності дитячого хореографічного колективу. Систематичність виступів. Зацікавленість учасників у концертній програмі. Основні драматургічні вимоги при складанні концертної програми. Емоційний стан учасників. Прогін і звірка номерів в умовах нової сцени. Вимоги до музичного супроводу. Оформлення програм, афіш, буклетів та ін.

Тема 14. Особливості роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців.

Завдання та зміст роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців. Особливості формування батьківського комітету та його основні завдання. Формування активу батьківського комітету.

Тема 15. Причини та шляхи вирішення конфліктних ситуацій у хореографічному колективі.

Визначення поняття «конфлікт» та «конфліктна ситуація». Основні види конфліктів у педагогічній діяльності. Причини виникнення конфліктних ситуацій у хореографічному колективі. Шляхи вирішення та подолання конфліктних ситуацій.

Тема 16. Форми підвищення професійної майстерності в хореографічному колективі.

Форми підвищення професійної майстерності в хореографічному колективі в системі позашкільної освіти. Інноваційні технології підвищення кваліфікації педагогі-хореографа. Вивчення передового педагогічного досвіду у галузі хореографії. Оформлення досягнень керівника хореографічного колективу.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання

<p>Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика роботи з хореографічним колективом». Мета і завдання хореографічної освіти. Види хореографічної освіти. Соціально-педагогічні та художні функції хореографічного колективу.</p>	<p>1. Предмет, мета, завдання курсу. Мета та види хореографічної освіти. Основні функції хореографічного колективу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реакраційно-гідеоністична (відновлення сил, втрачених в результаті основної виробничої діяльності або навчання, підвищення емоційного тону); - пізнавально-виховна; - комунікативно-інтегративна; - оздоровча; - навчально-педагогічна та художньо-творча, їх різновиди; - концертно-пропагандистська. 	1
<p>Тема 2. Організаційні аспекти функціонування хореографічного колективу. Класифікація хореографічних колективів.</p>	<p>2. Принципи організації роботи хореографічного колективу. Організація і створення дитячого хореографічного колективу. Формування груп за віковими ознаками. Модель організації роботи гуртка. Перегляд найкращих зразків танців та їх аналіз для колективів</p> <ul style="list-style-type: none"> - ансамбль класичного танцю; - ансамбль народного (народно-сценічного) танцю; - ансамбль бального танцю; - фольклорно-етнографічний ансамбль; - змішані колективи, творчість яких охоплює декілька видів хореографічного мистецтва; - танцювальні групи при народних хорах, ансамблях пісні і танцю. 	1
<p>Тема 3. Формування навчальної програми роботи хореографічного колективу.</p>	<p>3. Вимоги до навчальних програм. Види програм та їх характеристика. Структура навчальної програми.</p>	1

<p>Тема 4. Планування роботи керівника хореографічного колективу в системі позашкільної освіти. Організаційно-виховна робота в хореографічному колективі</p>	<p>4. Види планування: перспективне, поточне, квартальне, місячне. Його зміст: організаційно-управлінська, навчально-виховна, концертно-творча робота. Багатоаспектність виховної роботи керівника хореографічного колективу.</p>	<p>1</p>
<p>Тема 5. Принципи та форми навчально-виховного процесу в хореографічному колективі. Основні методи хореографічного навчання та виховання в дитячому колективі.</p>	<p>5. Систематичність, послідовність навчального процесу. Критерії відбору навчального матеріалу. Зв'язок навчального й творчого процесів. Основні дидактичні принципи навчально-педагогічного процесу в хореографічному колективі. Основні педагогічні засоби та методи роботи. Основні методи виховання. Диференційований підхід до вибору методів і форм навчання залежно від змісту та умов хореографічного навчання дітей. Структура та зміст практичних занять для дітей різного віку. Основні вимоги до викладача. Підготовка викладача до уроку</p>	<p>2</p>
<p>Тема 6. Врахування вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей у хореографічному навчанні. Хореографічні здібності та методика їх перевірки.</p>	<p>6. Вікова періодизація дітей, підлітків та юнаків. Психофізіологічна характеристика дітей різних вікових груп. Врахування психологічних особливостей нервової системи при хореографічному навчанні дітей та підлітків. Складові хореографічних здібностей та їх характеристика. Методика перевірки хореографічних здібностей. Методика набору до хореографічного колективу.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 7. Методика проведення хореографічних занять з дітьми дошкільного віку (3-6 років).</p>	<p>7. Врахування психофізіологічних особливостей розвитку дитини віком 3-5 та 5-6 років та вибір методів і прийомів хореографічного навчання. Підготовки плану-конспекту заняття для дошкільників.</p>	<p>4</p>

<p>Тема 8. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями молодшого шкільного віку (6-10, 11 років).</p>	<p>8. Врахування особливостей психофізіологічного розвитку вихованців молодшого шкільного віку при проведенні хореографічних занять. Підготовки плану-конспекту заняття для вихованців молодшого шкільного віку.</p>	<p>4</p>
<p>Тема 9. Методика проведення хореографічних занять з підлітками (молодший 11-13 та старший 13-15 підлітковий вік).</p>	<p>9. Врахування змін у психофізичному розвитку підлітків при проведенні хореографічних занять. Індивідуальні і психофізичні вікові відмінностей між хлопчиками та дівчатками. Завдання хореографічного навчання підлітків. Підготовки плану-конспекту заняття для підлітків (за напрямками хореографії).</p>	<p>4</p>
<p>Тема 10. Методика проведення хореографічних занять з юнаками (рання 15-18 і власне 18-21 юність).</p>	<p>10. Врахування змін у психофізичному розвитку юнаків при проведенні хореографічних занять. Завдання хореографічного навчання юнаків. Роль особистості викладача-хореографа у роботі з юнаками. Підготовки плану-конспекту заняття для юнаків (за напрямками хореографії).</p>	<p>4</p>

<p>Тема 11. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Вимоги до формування концертного репертуару хореографічного колективу.</p>	<p>16. Сутність і зміст творчої постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Принципи створення дитячих хореографічних композицій, доступність змісту і форми. Сюжетно-ігрове рішення дитячих хореографічних постановок. Активна участь дітей у творчому процесі. Джерела художнього задуму дитячих хореографічних композицій. Розробка композиційно-сценарного плану. Добір репертуару з урахуванням рівня хореографічної підготовки учасників хореографічного колективу. Джерела репертуару. Принципи добору репертуару. Основні принципи побудови хореографічної програми. Складання студентами репертуару хореографічного колективу (з врахуванням віку вихованців та напряму хореографії)</p>	3
<p>Тема 12. Музичний матеріал у хореографічно-педагогічному процесі та вимоги щодо нього.</p>	<p>12. Значення музики для естетичного розвитку вихованців хореографічного колективу. Відповідність музичного матеріалу хореографічному матеріалу уроку. Різноманітність музики. Знання основних понять музичної грамоти як обов'язкова умова професійної компетентності педагога-хореографа. Вимоги до музичного матеріалу та музичного супроводу на заняттях в дитячих хореографічних колективах</p>	3
<p>Тема 13. Концертна, конкурсна та фестивальна діяльність хореографічного колективу. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.</p>	<p>13. Завдання концертно-творчої, конкурсної та фестивальної діяльності хореографічного колективу. Види виступів (конкурси, фестивалі, творчі звіти, тематичні виступи). Концертна діяльність як підсумок багатоманітної роботи колективу. Ідейно-виховна функція виступів. Організаційно-репетиційна робота над концертною програмою. Гастрольні поїздки колективу, участь у конкурсах,</p>	2

	оглядах, фестивалях. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.	
Тема 14. Особливості роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців.	14. Завдання та зміст роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців. Особливості формування батьківського комітету та його основні завдання. Формування активу батьківського комітету.	2
Тема 15. Причини та шляхи вирішення конфліктних ситуацій у хореографічному колективі.	15. Визначення поняття «конфлікт» та «конфліктна ситуація». Основні види конфліктів у педагогічній діяльності. Причини виникнення конфліктних ситуацій у хореографічному колективі. Шляхи вирішення та подолання конфліктних ситуацій.	2
Тема 16. Форми підвищення професійної майстерності в хореографічному колективі.	16. Форми підвищення професійної майстерності в хореографічному колективі в системі позашкільної освіти. Інноваційні технології підвищення кваліфікації педагогі-хореографа. Вивчення передового педагогічного досвіду у галузі хореографії. Оформлення досягнень керівника хореографічного колективу.	2
Всього		38

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика роботи з хореографічним колективом». Мета і завдання хореографічної освіти. Види хореографічної освіти.	1. Підготовка списку літератури з методики роботи з хореографічним колективом студентами. Опис власного досвіду отримання хореографічної освіти. Описати один приклад негативної ситуації в навчальному процесі, що залишився без вирішення.	2

Соціально-педагогічні та художні функції хореографічного колективу.		
Тема 2. Організаційні аспекти функціонування хореографічного колективу. Класифікація хореографічних колективів.	2. Підібрати до кожного з видів хореографічних колективів по 2 зразки, зазначивши місто розміщення та прізвище художнього керівника. Створіть табличку важливих на Вашу думку професійних та особистісних якостей викладача хореографії. Створіть презентацію у якій відображено план вашого професійного самовдосконалення на 5 років та ідеальний зразок хореографічного колективу який ви хотіли б створити.	2
Тема 3. Формування навчальної програми роботи хореографічного колективу.	3. Вимоги до навчальних програм. Види програм та їх характеристика. Структура навчальної програми. Складання студентами програми для певного виду хореографічного колективу.	2
Тема 4. Планування роботи керівника хореографічного колективу в системі позашкільної освіти. Організаційно-виховна робота в хореографічному колективі	4. Види планування. Його зміст. Складання студентами плану роботи хореографічного колективу на рік. Підготувати план організаційно-виховної роботи колективу на навчальний рік.	2
Тема 5. Принципи та форми навчально-виховного процесу в хореографічному колективі. Основні методи хореографічного навчання та виховання в дитячому колективі.	5. Складання таблиці принципів, форм та методів навчання та виховання які можна застосовувати в діяльності хореографічного колективу.	3
Тема 6. Врахування вікових та	6. Складання таблиці вікових та індивідуальних психофізіологічних	3

індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей у хореографічному навчанні. Хореографічні здібності та методика їх перевірки.	особливостей вихованців хореографічного колективу. Формування студентами банку методик для перевірки наявності хореографічних здібностей учнів. Опишіть процедуру набору учнів до хореографічного колективу	
Тема 7. Методика проведення хореографічних занять з дітьми дошкільного віку (3-6 років).	7. Підготовки плану-конспекту заняття для дошкільників.	5
Тема 8. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями молодшого шкільного віку (6-10, 11 років).	8. Підготовки плану-конспекту заняття для вихованців молодшого шкільного віку.	5
Тема 9. Методика проведення хореографічних занять з підлітками (молодший 11-13 та старший 13-15 підлітковий вік).	9. Підготовки плану-конспекту заняття для підлітків.	5
Тема 10. Методика проведення хореографічних занять з юнаками (рання 15-18 і власне 18-21 юність).	10. Підготовки плану-конспекту заняття для юнаків.	5
Тема 11. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Вимоги до формування концертного репертуару хореографічного колективу.	11. Характеристика етапів постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Складання композиційно-сценарного плану постановки студентами. Аналіз організаційно-репетиційній роботі над концертною програмою. Складання зразка репертуару хореографічного колективу з врахуванням психофізіологічних особливостей вихованців та виду хореографії.	3

Тема 12. Музичний матеріал у хореографічно-педагогічному процесі та вимоги щодо нього.	12. Основні поняття музичної грамоти як обов'язкова умова професійної компетентності педагога-хореографа. Вимоги до музичного матеріалу та музичного супроводу на заняттях в дитячих хореографічних колективах. Підбір музичного супроводу до хореографічного заняття з врахуванням психофізіологічних особливостей вихованців та виду хореографії.	3
Тема 13. Концертна, конкурсна та фестивальна діяльність хореографічного колективу. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.	13. Складання плану проведення творчого виступу з врахуванням всіх складових (екзамен, концерт, конкурс, фестиваль – на вибір).	2
Тема 14. Особливості роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців.	14. Підготувати перелік тем зустрічей з батьками вихованців хореографічного колективу.	2
Тема 15. Причини та шляхи вирішення конфліктних ситуацій у хореографічному колективі.	15. Вирішення педагогічних ситуацій стосовно причин та шляхів подолання конфліктів в колективі між різними його учасниками.	2
Тема 16. Форми підвищення професійної майстерності в хореографічному колективі.	16. Створення зразка оформлення досягнень керівника хореографічного колективу. Розробіть програму самовдосконалення та підвищення рівня професійної майстерності викладача хореографічного колективу	2
Всього		48

Очікувані результати навчання з дисципліни: формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей спрямованих на виконавську, педагогічну та організаційну діяльність у сфері хореографічного мистецтва завдяки:

знанням: професійної термінології в сфері фахової хореографічної діяльності; з вимог щодо використання широкого спектру міждисциплінарних

зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах; використання і розробки сучасних інноваційних та освітніх технологій в галузі культури і мистецтва; використання інтелектуального потенціалу, професійних знань, креативного підходу до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності; планування навчально-виховної роботи в хореографічному колективі; використання принципів, методів, форм, засобів, сучасних методик в організації та реалізації освітнього процесу, аналізу його перебігу та результатів в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах;

вмінням: застосування теоретичних знань в практичній діяльності з керівництва хореографічним колективом; оперування професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності; використання широкого спектру міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах; використання і розробки сучасних інноваційних та освітніх технологій в галузі культури і мистецтва; використання інтелектуального потенціалу, професійних знань, креативного підходу до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності; використання принципів, методів, форм, засобів, сучасних методик в організації та реалізації освітнього процесу, аналізу його перебігу та результатів в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни «Методика роботи з хореографічним колективом» відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальність 024 - Хореографія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН 3	Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
ПРН 4	Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.
ПРН 5	Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.
ПРН 7	Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виразально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проєкту.
ПРН 8	Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.
ПРН 9.	Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 10.	Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.
ПРН 11.	Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.
ПРН 12.	Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.
ПРН 13.	Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
ПРН 14.	Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора
ПРН 15.	Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.
ПРН 16.	Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.
ПРН 17.	Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.
ПРН 18.	Знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості.
ПРН 19.	Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу
ПРН 20.	Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.
ПРН 21.	Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.
ПРН 22.	Мати навички управління мистецькими проектами, зокрема, здійснювати оцінки собівартості мистецького проекту, визначати потрібні ресурси, планувати основні види робіт.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю, заліку та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин.

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного (семінарського, лабораторного) заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Використовується такий розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми дисципліни	Форма контролю	Кількість балів за тему
Тема 1. Мета та завдання курсу «Методика роботи з хореографічним колективом». Мета і завдання хореографічної освіти. Види хореографічної освіти. Соціально-педагогічні та художні функції хореографічного колективу.	1. Перевірка списку літератури з методики роботи з хореографічним колективом складеного студентами. Перевірка опису власного досвіду отримання хореографічної освіти та опису прикладу негативної ситуації в навчальному процесі, що залишився без вирішення.	5
Тема 2. Організаційні аспекти функціонування хореографічного колективу. Класифікація хореографічних колективів.	2. Оцінювання списку хореографічних колективів по 2 зразки до кожного виду колективу. Перевірка таблички професійних та особистісних якостей викладача хореографії. Перевірка презентації плану професійного самовдосконалення на 5 років.	5

Тема 3. Формування навчальної програми роботи хореографічного колективу.	3. Оцінювання складених студентами програм роботи для певного виду хореографічного колективу.	5
Тема 4. Організаційно-виховна робота в хореографічному колективі. Планування роботи керівника хореографічного колективу в системі позашкільної освіти.	4. Перевірка плану організаційно-виховної роботи колективу на навчальний рік. Перевірка: складеного студентами плану роботи хореографічного колективу на рік.	5
Тема 5. Принципи та форми навчально-виховного процесу в хореографічному колективі. Основні методи хореографічного навчання та виховання в дитячому колективі.	5. Перевірка таблиці принципів, форм та методів навчально-виховного процесу в хореографічному колективі.	5
Тема 6. Врахування вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей дітей у хореографічному навчанні. Хореографічні здібності та методика їх перевірки.	6. Перевірка таблиці вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей вихованців хореографічного колективу. Перевірка банку методик для визначення наявності хореографічних здібностей учнів.	5
Тема 7. Методика проведення хореографічних занять з дітьми дошкільного віку (3-6 років).	7. Перевірка плану-конспекту заняття для дошкільників.	10
Тема 8. Методика проведення хореографічних занять з вихованцями молодшого шкільного віку (6-10, 11 років).	8. Перевірка плану-конспекту заняття для вихованців молодшого шкільного віку.	10
Тема 9. Методика проведення	9. Перевірка плану-конспекту заняття для підлітків.	10

хореографічних занять з підлітками (молодший 11-13 та старший 13-15 підлітковий вік).		
Тема 10. Методика проведення хореографічних занять з юнаками (рання 15-18 і власне 18-21 юність).	10. Перевірка плану-конспекту заняття для юнаків.	10
Тема 11. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі. Вимоги до формування концертного репертуару хореографічного колективу.	11. Перевірка композиційно-сценарного плану студентами. Обговорення аналізу організаційно-репетиційної роботи над концертною програмою. Перевірка зразка репертуару хореографічного колективу з врахуванням психофізіологічних особливостей вихованців та виду хореографії.	5
Тема 12. Музичний матеріал у хореографічно-педагогічному процесі та вимоги щодо нього.	12. Перевірка підбраного музичного матеріалу до хореографічного заняття з врахуванням психофізіологічних особливостей вихованців та виду хореографії.	5
Тема 13. Концертна, конкурсна та фестивальна діяльність хореографічного колективу. Особливості проведення творчих звітів та екзаменів.	13. Перевірка плану проведення творчого виступу з врахуванням всіх складових (екзамен, концерт, конкурс, фестиваль – на вибір).	5
Тема 14. Особливості роботи керівника хореографічного колективу з батьками вихованців.	14. Перевірка переліку тем зустрічей з батьками вихованців хореографічного колективу.	5
Тема 15. Причини та шляхи вирішення конфліктних ситуацій у хореографічному колективі.	15. Аналіз результатів вирішення педагогічних ситуацій стосовно причин та шляхів подолання конфліктів в колективі між різними його учасниками.	5
Тема 16. Форми підвищення	16. Оцінювання зразка оформлення досягнень керівника хореографічного	5

професійної майстерності хореографічному колективі.	в	колективу. Аналіз програми самовдосконалення та підвищення рівня професійної майстерності викладача хореографічного колективу	
Всього			100

**Основні і допоміжні джерела для вивчення курсу:
Основні інформаційні джерела**

1. Березова Г.О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах.- К.: Муз.Україна, 1977.
2. Бондаренко Л.А. Методика хореографічної роботи в школі і позашкільних закладах. - К., 1965.
3. Бугаєць Н. А. Методика роботи з хореографічним колективом: навч. посіб. / Н. А. Бугаєць, В. М. Волчукова, М. С. Пінчук – Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2009. – 99 с.
4. Волчукова В. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Основи курсу: навч. метод. посіб. / Волчукова В. М., Бугаєць Н. А., Ліманська О. В., Тіщенко О. М. – Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2013. – С. 18-19.
5. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом: навч. посіб. Львів: Сполом, 2007. 96 с.
6. Гуменюк А.І. Народне хореографічне мистецтво України. К., 1963.
7. Зубатов С. Л. Методика роботи з хореографічним колективом: навч. посіб. К.: ІПКПК, 2004. 112 с.
8. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом: навч.-метод. матеріали для хореографічних відділень факультету хореографічного мистецтва. Харків, 2003. 153 с.
9. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Частина 1. Хореографічна робота з дітьми: навч.метод. посіб. Х.: ХДАК, 2004. 152 с.
10. Методика роботи з хореографічним колективом: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Хореографія» / Лілія Савчин, Володимир Годовський. – Рівне : Овід, 2012. – С. 13-25.
11. Фриз П. І. Теорія і методика хореографічної роботи з дітьми: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Хореографія» / Петро Іванович Фриз. – Дрогобич : ДДПУ, 2006. – 190 с.
12. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник / Світлана Віталіївна Шалапа, Наталія Михайлівна Корисько. – Ч. 1. – К.: НАКККіМ, 2015. – С. 35-73.